

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegraful este de două ori pe săptămâna: joi și Dumineca. — Prenumeratia se face în Sabiu la expediția foieșii pe afară la c. r. poste, cu banii gata prin seriori francati, adresate către expediția. Pretiul prenumeratii pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. — Pentru o jumătate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pen-

Nr. 74. ANUL XVIII.

Sabiu, în 17/29 Septembrie 1870.

ru provinciale din Monarhia pe anu 8. fl. era pe o jumătate de anu 4. fl. v. a. Pentru principale și teritoriile străine pe anu 12. fl. 1/2, anu 6. fl. v. a.

Inseratul se plătesc pentru intâia ora cu 7. cr. și urmă, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetare cu 3 1/2 cr. v. a.

Invitare de prenumeratiiune

la

„Telegraful Român”.

pre patrariu din orma (Octombrie — Decembrie) alu anului 1870. — Pretiul abonamentului pre 1/4 anu e:

Pentru Sabiu 1 fl. 75 xr. v. a.

Pentru Transilvania și Monarchia austro-ungură 2 fl. v. a.

Pentru România și strainatate 3 florinti.

DD. abonanti suntu rugati a nu întârziu cu trimiterea prenumeratiiunilor.

Adretele ne rogâmu a se scrie curat, și epistolele de prenumeratiiune a nî se tramite francate — adresându-le de dreptul la

Editorul „Telegrafului Român”
in Sabiu.

urma în giurului Parisului, prusenii tăcu despre densele, francesii spunu că a fostu favorable pentru densii.

Din Italia se scrie, că prin unu plebiscitu fostulu statu papal se va incorpora în regatul italianu.

Din Orientu săptămâna scirele cu prevestirea unei incaierări intre Russi'a și Turci'a. Rol'a Turciei ni se infaciseza de unele diuare că cea a mielului din fabula. Întrebându unu barbatu de statu turcescu pre reprezentantele ragimului russesc din Constantinopole de cauza concentrările de trupe russesci la Prutu, a responsu cestu din urma, că cauza suntu pregătirile militare ale Turciei, carea a adunatu 150,000 la Sisiml'a, de să acesta dice, că numai după ce a aflatu despre pregătirile militare ale Russiei a luatu mesuri de apărare, că sa nu fia surprinsa.

Cuvantul de tronu.

cu care deschise Maj. Sea sesiunea senatului imp. in 17 Sept. in Vien'a:

„Onorati domni ai ambelor case ale senatului imperial!

In momente seriose v'amu chiamatu la implementarea importanțelor dvostre probleme.

In tempu ce o lupta sangerosă și latiesce efectele sole cele slirpitore preste teritorie departate ale Europei, imperiul acasă se bucura de bine-cuvantările pacei, și pacea esterioră, care ne a remasă pastrată, înainte de tot să ne sierbescă a ascură temelie tari institutiunilor constitutionali ale statului.

Câtra finea sesiunei precedente procederea regulată in consultările casei deputatilor suferi turbărăi. Spre a le intimpină pre aceste, și totudeodata spre a dă ocasiune tuturor partilor a-si exprime de nou dorințele sale, mi amu tienutu de oblegamentea mea de regentu, a ordină noue alegeri.

Cu deosebita multumire ve vedu acum adunati in giurului meu și ve intimpinu cu unu caldurosu bine ati venit domnii mei membri ai casei domnilor, cari înainte de tot suntu chiamati a dă expresiune ideei înaintării de prosperitatea și pusetiunea imperiului, și dv. domnii mei din casă deputatilor, cari trimisi din regate și tiere se voru adoperă a incopcia dorințele partiali cu necesitățile totului.

Pre dvostre de ambe parti, eu sciu, că ve inspira acelu simiu în adeveru patriotic și conștiintia austriaca, care au întrunitu poporele mele in giurul străbunilor mei, spre a împlini cele mai supreme probleme ale statului.

Nu voiu a impută unei lipse de aceste simtiri, că me lipsescu estadi in sirurile dv. de reprezentanții regatului meu Boem'a. Inso trebuie cu atâtă mai profundă să mi pare reu de acesta, cându mi punu înaintea ochilor evenemintele cele grave și pline de urmări ale timpului presentu, încordările neintrerupte ale regimului meu spre a aduce pretenții pre cîmpulu comunu alu activitatei constitutionale, cându mi infacișdă urgentă necesitate a duce la unu capetu priitoriu formarea intreru a imperiului.

Problema regimului va fi a aplică totă mijlocele legale pentru că sa asigure cătu de currendu și regatului acestuia impartasirea la importantele lucrări ale acestei sesiuni.

Problema dv. domnii mei va fi, că purtati de spiritul moderatunei și alu dreptăției sa consultati mesurele, cari voru fi potrivite a secură terenulu in constituție, pre care sa se garanteze necesi-

tătilor singurite ale sia-cărei tierei și nationi (Volks-stamm) multumirea intrunibile cu poterea monarhiei. Intre problemele, ce le așteptati in sesiunea eminențe, sta in prim'a linia trimiterea deputatilor in delegație.

Ve-ți face acăsta alegere, pentru că sa lucrai cu priindia la olalta cu deputații teritoriori coronei ungurescii spre a pertractă obiectele, care sub împregurările prezente ve stau înainte cu o deosebită importanță. Altu obiectu, care ve va ocupa atenționea in măsu mai înaltă e ordinea unui sieru de relații între biserică catolică și potestatea statului, care s'a facută necesaria prin desfăcerea conveniunii ce se află încheiate cu s. scaunu.

Regimele meu ve va face despre acăsta propunerile corespondențorie.

Așteptu cu securitate, cumca încordările dv. va succede a aduce la capetul lucrările, ce plutesc de lungu tempu, pentru a asiedia o nouă legislație pre terenulu procesului civil, alu dreptului penal și alu procedurei penale.

Resolvirea fericita a problemei acestei va fi unu pasu nou plinu de importanță pre calea dezvoltării noastre.

S'a arătat că trebuie să din ce in ce totu mai similitoria o reformă corespondențoria stării prezente a sciștiilor și a învietimentului publicu, a regulării universităților.

Regimele meu ve va pune înainte unu proiectu de lege îndreptat spre scopulu acesta.

Dv. domnii mei, ve-ți supune unei deaproape ecaminări bugetele pentru anul viitoru și, pre basea propunerilor regimului meu, ve-ți resolvă cu profunditate acele cestiuni de economia populară, care o cere garanția continuului progresu pre terenulu materiale alu prosperitathei.

In fine vi se voru propune spre pertractare constitutionale acele măsuri, cari trebuie să se ia pre calea ordinatiunilor din cauza urgentei obiectului. Ddieu sa ve binecuvinte ostenele.

Plinu de increderea, cu care ve provocai, ve vedu, că pasii la începutul activităției dv.

Cuvintele dv. voru si unu testimoniu de parte oserbatu alu credintei și alu amărei de patria, și faptele paciute ale dv. — despre acăsta suntu securu — voru aduce fructe imbelisugate pentru prosperitatea internă a imperiului, că și pentru vădă si pusetiunea lui de potere.

Fia, că puterea și potestatea aceea, pre care le da concordia, sa se latiesca din mijlocul dv. asupra tuturor popoarelor Austriei și sa le conduce pline de binecuvantare pre cîmpile acele, pre care inflorescă unu fia-căru particularu, fia-căru popor și tiéra și intregul imperiu libertatea cea adeverata, prosperitatea și onorea loru.”

Revista dicaristica.

Cetimă in „Coresp. Sl.” :

„Rom'a a cadiutu și Italia triumfăza!

„Ce ironia a sortiei!

„Rom'a, betrâna regină a lumii, Rom'a scaunul celui ce, din înaintea Vaticanului tramea fulgerile de anateme, facea sa tremure cei mai puternici monarhi din Europa, acăsta Roma cade astădi și trupele ce au cuprins-o au 8 morti și 23 vulnerati.

„Ea cade, și caderea ei abiă e luata in séma de Europa, a cărei atenție este îndreptata întrăga in alta parte, asupra altel cetăți.

Causa acestei impregiurări e, că nimenea nu recunoște, că sărtea libertăției și a civilizației nu

e in jocu in ceteas, ce si da pomposula nome de cetea eterna.

"Co ironia a sortiei! Aru putea omulu numera inca dilele ce au trecut dela ora, in carea domitoriu din Rom'a s'a prochiamatu pre sine jumetate dumnedie, prin dogm'a infalibilitathei, si acum puterea sea temporala se derima asa de siguro si asa de in tacere, incat aru crede cineva, ca ceriul insu-si a voit sa pedepsasca blasfemii' a cea sumetia.

"Itali'a triumfaza. Visulu ei e realisatu. Drapelulu italiano salfa deasupra capitolului romanu.

In decursul celor unsprezece ani din urma Itali'a a cascigatu independentia sea mai multu profitandu de evenimentele ce s'a produs in Europa decat prin activitatea sea propria. Compatriotii lui Macchiavelu s'a aratatu demni discipuli de maestrulu loru.

"Itali'a triumfaza; o cestiune mare inse se radica, in momentul acesta: monarhia italiana triomfava si ea cu Itali'a?

Catru pentru noi dubitam.

Din ruinele tronului Ispaniei se radica republika francesa; din ruinele cesarismului napoleonianu se va radicata republica italiana.

Caderea Romei e primulu pasu catra federaliunea republicelor romane unite, si ideea de "Staturi unite ale Europei," basata pre pace si libertate, potrivit mai aproape de realizat, decat s'aru incumeta a presupune politicii asa disi positivisti."

Cronic'a resbelului.

Foi'a "Pr. Staatsanzeiger" ne face urmatorele impartasiri (oficiale) despre evenimentele de pe campul resbelului ale dileloru ultime:

Dupa miscarile pregatitoare ale dileloru precedenti, dintr'a 19 l. c. capitala francesa in urma unei inaintari generale a armatei germane spre Parisu e impresurata din toate partiile, va sa dica, incat imprejurarea e necesarie strategiei nemiesci. Inaintarile necesarie spre executarea inchiderei au decursu fara conturbare; numai in Sud se incercă inimicul a suspea apararea capitalei prin unu atacu nantea santiurilor, in campu liberu. Positiunea celor trei forturi din Sudu si terenul nantea loru au fostu in fapta de cea mai mare insemetate pentru aparare, de ore ce intr-unu inceputo se ascepta vre una atacu dela Nord-estu, credindu-se in

Sudu asecurati prin Seine, care curge pre dinante si asa dara se ingrigira de partea acesta numai de curendu prin intarituri provisorie. Partea dela Sudu a Parisului e pana acum cea mai debila a intariturei intregi impregiorulu capitalei; numai asa se potu explică incorendările generalului Trochu — de a se opune aici inimicului energice prin intarituri noue si prin tramitera tropelor regulare tocmai la punctul acesta, care insa s'a spartu in data, alungându-se divisionile lui Vinoy in 20 si cucerinduse unu santiu cu 7 tunuri prin regimete bavarese, prussiene si silesiene.

Lupta dilei amintite se suscep in altimile dela Sceaux dupa ce o parte din armata nostra a trei trecu Seine la Villeneuve si St. Georges; altimile suntu aici asa aproape de santiului capitalu alu intariturelor incat dominanta forturile ce jace parte pre coline, parte pre siesu, o impregiurare, care la intemeierea fortificatiunilor vis a vis de efectul tunurilor de mai nante, mai ca nu se baga in sema, astazi inse suntu espuse comunile si partiile orasului, ce jace dupa fortificatiunile dela Sudu, intregei puteri a artieriei inimicului postate pre altimile aceste.

Santiuliu luat in 20 dejă o intaritura, care s'a intemeiatu de curendu si jace intre fortificatiunile dela Charenton si dela Vicetre: luarea acestei fortificatiuni va avea in urmare atacarea ambelor celor-lalte seu paresirea celui diniau, de ore ce se pare impossibilu a se potea tineea intre focurile acelor seu a sa scuti. Fortificatiunea dela Charenton, care dominanta peninsula dintre Seine si Marne e unu pentagonu (cinci-unghi) bastiunat cu o latură de 300 pasi, care sa aiba in curtină basei două casemate la ambele parti ale intrării, in curtinele flancelor invecinate cate unu cu porțe, in ambele laturi de dinante unsprezece casemate, si care cu trei Creneaux (ferestre pentru de a putea impuscat) si inauntru 4 casarme cu ziduri tari, de nu le pasa de bombe, unu asemenea pavilionu pentru oficieri si unu lazaretu. Santiuri are fortul aproape douăzeci, zidurile de escarpa sunt de 30 urme inalte. Fortul de Vicetre in apropierea riului Biévre are mai aceea-si forma cu celu desrisu, e inse mai mare ca elu, de ore ce lungimea laturelor suntu mai asemenea cu ale fortului de Charenton, basca insa cam de vre-o 300 pasi. Positura acestei fortificatiuni corespunde de minune terenului; bastionul de dinante e celu mai mare, cele două fronturi de dinasara au curtine cu casemate, zidurile suntu preste 15 urme inalte; fortificatiunea are inauntru mai multe casarme.

Paresirea positiunei inamicului la Pierrefitte spre Nordu dela St. Denis, ne indreptatesc a crede ca se voru apară cu stat'a mai mare energia la fortificatiunea acesta, decumva adeca prussienii au de cugetu a atacă acesta positia de totu tare, ceea ce inca nu se poate prevedea, de ore ce dela St. Denis se poate procede contr'a intariturei capitalei a Parisului, din cauza fortificatiunilor de lungul inaltimilor asemenea numite numai prin o asediare regulata.

Din Florentia.

(corespondinta originala a fiziei "N. Fr.-Blatt.")

21 Septembrie.

Un strigătu de bucuria resuna dela unu capu alu peninsulei italiene pana la altul si unu poporu serice salta, vediendusi recastigata capitala naturala si indeplinita unitatea italiana.

Ieri diminetia la 9^{1/2} ore strabatut divizia prima italiana de armata printre spartura in zidu intre Porta-Pia si Porta-Salaria in orasul si dupa ce si divisiunea Bixio asaltara Vil'a Pamfli si Porta San Pancrazio, desvalira soldatii Papei standardul alb si capitulara, de ieri inca se ocupara punctele cele mai insemetate ale orasului prin trupe italiene.

Perderea e de ambele parti relativ forte neinsemnata, de ore ce trupele Papei abdisera planului loru, de a se defendă pana la unul si capitulara indata ce italienii le atacara ceva seriosu.

La 2 ore dupa amediu sosira aici scirea despre luarea Romei, care produse o asa de mare bucuria incat unul, care nu a fostu de satia, nu si o poate inchipui; a fostu unu spectacol grandios si mareliu, pentru toti, carii i-au asistat, neuitaveru.

In data ce tricolorul italiano se ridicase preturul celu vechiu alu palatiului dela Signoria resuna din mii de guri strigatul "sa traiasca regele!" In adeveru Florentinii dovedira ieri regelui loru, intemeiatoriului unitatii italiene, intr'unu mod frumosu amore si multumire, concentrandusi intreg'a loru bucuria si incantare asupra evenimentului imbucuratoriu intr'unu singuru strigatu — in strigatul "sa traiasca regele!" Toretele gigantice se trase dupa aceea spre Palazzo Pitti, unde indata ce regele apară pre balconu, resuna ierasi aerul de strigate entuziasme inmiti, si regele se vedeu situ a se arata de vre-o 6—8 ori poporului.

De acolo merse multimea vesela prin stradele ornate serbatoresc ale orasului si s'eră se oferi regelui o noua ovatiune. Cantare si musica resuna

FOIȘIORA.

In memori'a reposatului directoru G. Munteanu.

(Capetu.)

De vomu luă la cercetare viati si activitatea lui Munteanu publica, literara si pedagogica in aceasta a doua perioada a sea, ne vomu convinge ca densulu s'a inordnatu a tiené contu de totu ce se petreceea intre romani, si a contribui cu multa abnegare de sine la opul renascerei iubitei sale nationi. Astfelii vedem, ca in anii 1850—1851 figură in intre colaboratorii "Gazetei Transilvaniei" si totu cam pre timpulu acesta conlueră cu mai multi barbati devotati binelui nationalu la intimitatea Reuniunii femeilor romane si functionează mai multu tempu ca actuarulu gratuitu alu acesteia. La anul 1860 fu si densulu unul dintre cei mai chiamati membri ai comisiiunei filologice intruniti pre cale oficioasa in Sabiu pentru statorarea unei ortografie intre romani austriaci. La 1863 figură ea regalistu la dieta (camera) ariei conchiamata la Sabiu. Lângă aceste la sinode si alte intuniri nationale si bisericcescă luă parte activa cu svatul si cu pén'a. La 1887 ca barbatu bina meritatu de literatur'a română fu denumit membru alu Academiei române de știinte din București. Insă cea ce ne strapune in uimire si ne stóree profundu respectu este neobosită sea activitatea curata literara si anume in sver'a didactica. Pre lângă imprimirea dregatoriei sale de directoru si profesor cu cea mai mare scrupulositate, bă uneori cu predanerie putin suportabilă, a lucratu dela 1854—1867 la urmatorele opuri:

1. Manualu de geografie, opu tradusu dupa

Bellingeru pentru delatorarea unei greutăti destul de simtite in instructiune.

2. Geografie a biblică, opu originalu lucratu cu deplina cunoscinta de lucru.

3. Dictionariu germano-romanu, lucratu in societatea cu J. G. Baritiu.

4. Carte de lectura româna pentru gimnasiulu in 2 tomuri. Unu manualu indispensabilu la instruirea limbei române compusu cu multa destinitate didactica.

5. Agricol'a lui Tacitu testu, si traducere parte mare bine numerita.

6. Gramatic'a română, part. I. si II., manualu introdusu ca carte didactica in mai multe gimnasie ceea ce atestă valoarea acestei opu retiparită de mai multe ori.

7. Svetoniu, vietile celor 12 Cesari in traducere pre catu de corecta pre altă de atăsa dupa natură si geniului limbei române, opu primiatu de C. Rosetti din București.

8. Germania a lui Tacitu ca preambulu la traducerea completa alu acestui autoru latinu greu. Acestu propusu l'a si indeplinitu, căci Tacitu intregu se află ca manuscrisul tradusu si serisu in curatul intre scriptele reposatului Munteanu.

9. Gramatic'a latina in 2 tomuri pentru cl. I. si II. a gimnasiului, manualu introdusu in gimnasiulu nostru ca carte didactica.

10. Horatiu edatul cu note dupa cei mai remitti expicatori ai acestui poetu filosofic. Despre aceasta lucrare a sea punem si aci in vedere insa parerea autorului desfasurata la calcialu precumării lui Horatiu: "Pana incat me voi si apoi pietati de adeveratulu sensu alu poetului, si pana la ce mesura mi sa fi nimerit a explică pre acestu poetu latinu greu in limb'a română, se va pronun-

ti critică, ce-o si asteptu sa vina din partea celor competenti, speru, cătu de drépta atătu si de binevoitória către cercari de atare natură." Iéra din partea ne fie de ajunsu a dice atăta, ca in cordarea si iutial'a, cu care s'a adoperato autorului a satisface acestei sacerine grele intre etate inaintata voru si dupa evintia apretiuite la facerea criticei acestei cărti. De altintre acestei juste asteptări s'a satisfacutu din partea d. Cintesu, convorbiri literare anului II. Nr. 8.

Lângă acesto opuri complete, cu care se invati mic'a literatura română si-a depusu C. M. in o multime de programe scolare vederile si ideile sale pedagogico-didactice, ea totu atătea imboldori pentru cercetări ulterioare de astă natură, precum si in unele conveintări occasionali publicate prin diare si brosuri. Un'a din atinsele conveintări merita atentie particulara din cauza valorei ei scientifice, intielegu conveintarea sea rostita in 17 Sept. 1851 cu ocazia unei punerei petrei fundamentale la gimnasiulu nostru publicata si in leptarul d. A. Pumnulu tom. IV. part. II. Tem'a copiosa pusa de autorulu in cuvintele: "In seminatatea si neperaveră trebuie invenită si a siediam în teatrul de inventări" sa desfasurata cu multa eruditină si seriositate si in nisice termeni scurti si pregnanti, ce potu servi de totu atătea axiome de viația adoptate de totu românulu binesimtoritoru.

Că sa me potu apropiat celu putinu pana la ore care gradu de adeverulu acestomei: "de mortuis nihil nisi verum" voiu incercă in urmatorele a desemnă in trasaturi generale caracterul lui G. Munteanu ca omu avisat a trai in societate cu omenei. Dupa cum mi se afirma din mai multe parti G. Munteanu inca ca copilu era dela natura tacutu si maditativu. Aceasta facultate fundamentală a susle-

prin totu orasulu, inse se aude aceea-si si iera-si
aceea melodia, adica „Fanfarea regale“.

Din toate partile ticei sosescu telegrame de
bucuria si descriu desfatarea si entuziasmulo, ce a
produs in Italia intréga recăstigarea capitalei
naturale.

Voluntarii.

Francia se ridica de la unu capetu pana la
celu altu alu teritorului seu. Garda mobila e in
picioare in toate partile. Pretutindeni se organizaza
societati de liberi-tragatori si de corperi libere.
Pretutindenea voluntari se ridica si iau drumul
spre Paris.

In Yonne ieta ce apelu s'a facuto:

„Companii mobile au sa se organizaze in totu
departamentulu pentru apararea teritoriului.

„Republica face apelu la omeni de bunavoin-
tia. Avisu bunilor cetateni; timpulu grabeasca, o
ora perduta pote costa vieti a Parisului si manteoarea
patriei.“

Ieta unu extractu dintr'o proclamatiune facuta
la Grenoble:

„Curagi! vitezi Dauphinesi, sa ne inrolam
in legiunea liberilor — tragatori; acesta brava
ligiune sa si iea numele de: legiunea liberilor
tragatori Dauphinesi ai mortiei!

„Fie-care comuna, fie-care catunu de-si dea
contingentul la acesta sublima chiamare“.

In unele orasie se formesa legiuni de Ve-
terani.

Multi tineri au trecutu preste etatea con-
scriptiunei.

Diarele din Angers publica unu apelu catra
junimea francesa:

„Guvernul apararei natunale a disu: ridicese
intrég'a natune, si e scapata.

„Toti omenii de la 20 pana la 60 ani au
responsu la acestu apelu.

„E rendulu nostru, tineri dela 17 pana la 20
de ani, sa ne radicam si noi! Noi putem, cu
tota junetia nostra sa mai damu cateva servitie
patriei.“

Iorolarile in armata totu urmeza.

La Bordeaux, intr'o alocutiune adresata de
unu cetatianu, din tind'a teatrului celui mare se
dice ca

„Vomu incepe sa ne inscriem si voluntari

ai natunei; ne vomu pnne la dispositiunea autori-
tatilor cari voru presiede la organizația noastră“

La Lyon s'a instalatu ieri, in campu, birouri
de inrolare voluntara, ca in 1792.

Unu drapelu pre care e scrisu vorbele: Pa-
tri'a e n pericul! Traiesca Republica! falsae langa
fie-care birou. Unu tobosiaru bate si unu trambisiv
canta la fie-care inrolare. Registrul in care
se scriu voluntari e depusu po mesu impregiurul
carei-a stau cati-va secretari. Aceasta lucarare e
solema in republicana 'i simplicitate.

Multimea aplauda pre voluntarii cari vinu sa
se inscrie. Numerulu acestoru inscrieri e consi-
derabilu: la unu singuru birou, acela de la Ter-
reaux, erau 300 intr'o diminetia din septembra
trecuta; si biroul a functionat pana la 10 ore
sera.

De sicur ca ingagiamentele voru si fostu cu
mii.

La Marsilia asemenea s'a instalatu birouri de
inrolare.

In cea d'intaiu di numerulu voluntarilor a
fostu de 3,500.

Totu acestea puteri la unu locu, adaogate pre
laga cele ce dejă s'a constituitu, voru da in
curendu de capu inimicilor, cari n'a avutu pana
adu in contra-ne de catu meritulu numerului.

La Marsilia, dice revista diariului l'Avenir
natiunulu din 11 Septembre, de doue dile se nu-
mera dejă 17,000 voluntari inscrisi. In tota par-
te despre media di aceea-si ardore se manifesta.
In vest, in centru se organizaza resistinta. Mai
nante chiaru de 15 dile 500,000 voluntari voru
fi in picioare.

Ieta ce a produs diua de 4 Septembre!

Republica, dandu Francesiloru libertatea, le a
datu si forta: totu ea le va da si succesul.

Parisulu.

Sindicatulu constructorilor mecanici din Pa-
ris si societatea inginerilor civili au oferit guver-
nului republicei francese sa fabrica mitraliere.

Aceste teribile arme de resbelu aru putea fi,
dupa cum se pare, fabricate de catra industria pri-
vata cu o mare iutie.

Guvernul a datu constructorilor si mecani-
cilor totu autorizatiunele necesare. Modelurile si
inse-si mitralierele li s'a tramisu numai de catu.

Totu resbelul Crimei depindea dela sorteia

campaniei dela Sevastopol, care nu tienu asa multu;
pentru ca aliatii nu putura atacă de totu partile si
astfelui sa intrerupa ajungerea alimentelor si noui-
lor trupe la asediati.

Esemplulu dela Sevastopol este acel'a care
se potrivesce mai bine in casul de satia, pentru
ca intinderea orasului fortificat era mai mare de
catu in ori-care din casurile trecute. Dera Parisulu
e multu mai intinsu de catu Sevastopol. Interiorul
forturilor are 24 mile sau 36 kilometre. Lucrările in sine suntu nesce modeluri de felul ace-
st'a. Suntu de cea mai mare simplitate: unu
centru de ziduri fara chiuru o singura diemiu-luna
in sati a ascundetorilor. Forturile suntu in cea mai
mare parte, nesce patrate sau nesce pentagonale zi-
dite in anghiu fara nici o demi-luna ori alte lucrari
naantate. Ici si colo cate o intarire in forma de
cornu sau de corona ca sa acopere o intarire de
teremu radicatu. Suntu construite mai putenu pen-
tru aperarea pasiva de catu pentru cea ofensiva.

Se accepta ca garnisón'a Parisului sa iesa la
campie siesa, sa intrebuinteze forturile ca nesce
puncte de adaptare pentru aripiile sele si, prin
esiri constante p'o vasta scară, sa faca impossible
o impresurare regulata a doue sau trei forturi.

Astfelui, pre candu forturile apara garnisón'a
orasului de apropierea inamicului, garnisón'a tre-
buie sa aperi forturile in contr'a baterielor de
asediare. Va avea sa se ocupe numai si numai
cu distrugerea lucrarilor ce voru face asediatorii.
Sadaongemu ca departarea intre forturile si ziduri
face imposibile o bombardare eficace in orasul,
celu putenu mai inainte de luarea a doue sau trei
forturi. Sa adaugemu asemenea ca pozitia con-
fluentului riuului Sen'a si Marn'a, care amendoue au
o curgere forte incolacita, si c'una tare stru de dé-
luri pre cost'a cea mai espusa — nord-estulu ofera
nesce mari avantaje naturale, din care s'a trasu
celu mai mare folosu facenduse planulu lucrarilor.

Parisulu insa trebuie sa aiba pentru apararea
sea o armata regulata. Aci era ideia fundamen-
tala a celor cari au facutu planulu fortificatiunilor:
o armata francesa batuta, odata incapabile d'a tien
campania, avea sa se retraga in Parisu si sa ia
parte la aperarea capitalei, sia indirectu, ca o gar-
nisóna destul de tare ca sa opresca, prin esirile
sele, o asediare regulata, sia directu, luandu posi-
tioni pre Loir'a, reparandu-si act fortile si apoi,
dupa ocazie, cadiu asupr'a punctelor slabu, pre
caru asediatori, in imens'a loru linie de inconglio-
rare, naru si lipsitu sa le prezinte.

Apararea activa a Parisului implica miscari de

tului seu, a carei origine astero fisiologii si psicho-
logii unde vorn voi, in decursulu timpului sub greu-
tati, experintie si suferintie, la care este omulu es-
pusu, si de care n'a fostu nici densulu necum ne-
cercatulu, ci uneori chiaru coplestu prin sort'a ne-
indoratorului ursitor, s'a desvoltat pana la gradul
de susceptibilitate si neincredere, ce adese ori si in
multe casuri este isvorulu maltru suferintie, ce si
le casiună siesi insu si suftetulu agitat. Se poate
ca aplecarea acesta genuina pentru singuratare s'a
nutritu si desvoltat cu atat'a taria din cauza ca
elu a traitu in o parte considerabile a vietiei sele
in manastiri si intre calugari; se poate ca neincredere
a fostu rezultatul onorul deceptiuni amare, a
căroru origine si desvoltare nu ni suntu cunoscute.
Fia ori cum va fi, timpulu si impregiurările si re-
vindecara si in casulu de satia dreptulu loro ne-
lienabilu, caci avisatu a tra in societate si familia,
acelu defectu pana intrata se paralisoase in peri-
od'a a doua a vietiei sele, incatul in anii din urma,
afara de statea anormale, mai ca nu i se mai cu-
noscea urmele. Deceara de o parte acesta se
pote caracterisa de scadiementu alu totalitatiei ca-
racterului seu, ne satisfacu de alta parte cu im-
belsingare virtutile lui ca omu publicu, ca peda-
gogu si ca sotiu de casatorie. Virtutile lui ca omu
publicu, directoru si profesor pre laga cele atinse
mai susu se potu reasumă in acestea: o infatisare
si purtare demna de chiamarea sea, acuratetia im-
preunata cu tactu finu in afacerile sele de ori ce
natura; maniere fine impreunate cu seriositate. Ca
pedagogu: severu dura indolgentu ca unu tata iu-
bitoriu; tind'a si aspiratiunile lui erau: a forma din
junii români incredintali condusceri sele, caractere
tari ca stancile satia cu vijetile, la care suntemu
noi români espusi; a sadu in inimile cele fragede
ale junimiei, modestia virginala, reverintia catra cele
sante, respectu din convictione catra legi si mai

maru; amore si devotamentu pentru totu ce e buna
si frumosu, nobilu si adeveratul; in sine ferindu-o de
cäile alunecose ale vitiului si decadintie morale, se
nevoia a descepta si nutri in inimile loru acele
mari simtieminte de patriotismu nationalitate si man-
drie nationala, ce caracterisau atat'u de frumosu pre
strabunii nostri, si suntu unele din conditiunile de
viatia pentru ori care poporu liberu! Aceste nobile
starointe au fostu incununate de rezultate destulu
de frumosu. Eata ce dice Munteanu insu-si despre
sine in biografie desmentionata scrisa la 1862:

„Astfelui in cursu de 28 ani cu potenta in-
trerupere occupa ingrata dregatoria de invetitoriu
— cu ea remunerare: cu vre-unu castig de avere
pentru dile negre? Totu sciumu ca dascaliu si avereia
suntu doue concepte opuse, ce se redicu unul pre
altulu; cu vre-o perspectiva macaru de pensiune
pentru dile de betraniere? Nici acesta nu! Ce
dara? Multamirea susiectesa, acea multamire, ce
o simte in consciuntia sua totu barbatulu, carele
face totu ce poate in sfera activitatii sele sia catu
de mărginita pentru progresulu si binele fratilor
sei de unu sângue si de o relege, acea măngăre in
fine ce trebuie sa o aiba, ca sementia doctrinei
sele si a moralei aruncata in acestu cursu de timp
destulu de lungu, n'a cadiutu totu pre pamantul
sterpu avendu dincoci si dincolo de Carpati numero-
si discipuli, intre cari unii se bucura de una re-
nume bunu intre români.“

D'a, asa este! Singur'a multamire susiectesa
de care vorbesce la facutu a aduce jertfa pre al-
tarului institutului, carele s'a insintiatu si consoli-
datu sub intelectua sea conducere respingendu oferte
stralucite, ce in decursulu timpului petrecerei sele
in Brasovu, i s'a facutu din partea ministeriului
cultelor din Moldova! Cându scriu aceste sa nu
desceptu cumva susceptibilitatea cuiu ca si candu

s'aru putea ecti printre siruri imputarea, ca Brasio-
venii, celor ce li se compete, nu s'aru si ingrigit
ca barbatii loru de scola deveniti la slabiciune si
betranetie sa nu piara pre olitic, ca unu Sincat si
alii de trista memoria. Nu! Desi mediele pecuniare
de a asigură scolele romane din Brasovu suntu
unele precarie iara altele abia suficiente, totusi es-
fora scoleloru la starintia Escolentie sale parin-
telui metropolit Andreiu, inspectorul supremu de
scole, dispusec' ca dir. G. Munteanu pana la fine
vietiei sale sa se bucur de intregulu seu sala-
riu si de alte emolumente impreunate cu dregato-
rii directoriali! De istu favoru provenit din re-
cunoștința meritelor se folosi M. numai dela iul-
iu 1869 pana in Dec. 17. a. a., candu dupa cum
s'a disu, apuse dintre cei vii.

In fine inainte de a incheia aceste siruri fie-
mi permisu a observa ca G. Munteanu ca sotiu
de casatorie — elu a fostu de 2 ori insuratu —
serviu de modelu contumularilor sei.

Cu aceste incheiu acesta biografie in convic-
tiunea de a si contribuit dupa putintia la eterni-
sarea memoriei directorului Gavril Munteanu, a
cărui virtuti pedagogico-didactice voru servit de
mustra invetitorilor români; a cărui rabdare si
spiritu de conciliatiune in indulgintia fratiesca fia
busola, dupa care sa se orienteze urmasii sei in
misiunea cea marétiu dura grea si nemultamitora
de institutori si pedagogi!

Brasovu in Iuliu 1870.

Stefanu Iosifu,
Profesoru gimnasialu.

mase mari în câmpu siesu, batâi regulate la distanția, înalte și după forturi, lovitură că sa se rupă linii a asediatorilor său să impiedice formarea ei, pentru aceste loviri, în cari trebuie graba și îndrăzneala, garnisou'a Parisului și-a făcut oare la înaltimea măsuri seale? Eata ceea ce e greu de prevedut.

Dăru sa mai dăm căteva relații despre intăriri.

Interiorul Parisului se întinde, cu cele nouă-dieci și patru de zidiri anghiuare, într-un cerc aproape regulat de 36 kilometre de circumferință. Liniile ce săru trage din centrul său cărui a din cele siespredice forturi despartite, care aperă în interiorul, nare mai putină de 105 până la 106 kilometre de întindere. Aceste singure cifre suntu d'ajunsu că să reate ca asediarea Parisului e ceva cu totul mai greu de cău atacul unui oraș or dinar.

O asediare în regula trebuie să începe prin impresurarea completă a cetăției. Dăru pentru Parisu acesta impresură cere o armată de 700,000 până la 800,000 omeni, și poate să mai multu, pentru că, cu toate incolacitorile ce riurile Sen'a și Marn'a descriu în jurul Parisului, stabilirea asediarei va fi de buna săma mai anevoie de cău de cău și vorba d'unu oraș care aru și pus p'o apă c'ea curgere dréptă. Cu toată imensitatea numerului soldaților ce prussianii au putut pune sub arme că prin farmecu și carele singur le a ascurat succesele dela începutulu campaniei, aru și absurd sa crede cine-va ca totu le-a mai remas destulă armată că sa poate inconjură Parisulu, cu atât mai multu cu cău suntu nevoiti să lase celu putină 200,000 omeni pre urma că sa le padișca comuni- catiunile cu fruntarile și inca și mai multu că sa incongiure fortaretele.

Pela Poitiers sa scrie Gazetei de Franci'a ca municipalitatea acelui orașu a adoptat urmatoreea declaratiune:

"In casulu cându orașulu Parisu aru și silitu sa capituloze, toate departamentele cele-lalte, afara d'alu Seinei, declară mai dinainte ca nu recunoscu nici unei poteri dreptulu d'a le coprinde in capitulatiune. Ele afirma că voru să-si conserve libertatea de actiune, spre a apăra cu hotărire pamen- tulu patriei."

Noutatile ce sosira in 10 Septembre st. n. dela Parisu diarielor streine și pre cari le raporta "Corepondint'a slava" spunu ca prussianii, in acea zi, au atacat de mai multe ori cetatea Toul, și c'au fostu respinsi. Toate bateriile inamice au fostu sfidate și-au suferit o perdere de 10,000 omeni, cari nu mai suntu in stare d'a se luptă.

Verdunulu a refusat d'a se predă, după ce a fostu somat de două ori.

Montmédy a respinsu unu nou atacu. Prussianii au ajunsu dinaintea Parisului.

d. "R."

Multamita publica. — Subscrisulu comitetu vine prin acest'a a-si împlini o sacra deținția să a multiți publice onoratelor Redactiuni, cari au binevoită a onoră reunionea sodalilor români cu cău unu exemplar din stimatele loru foi și adeca Onoratelor Redactiuni: a "Telegrafului Romanu," "Gazetei Transilvaniei," "Albanei," "Federatiunei," "Mercantilului," "Gazetei medico-chirurgice," "Informatiunilor," "Typografului Românu," și a "Ghimpelui," dela cari reunionea primește și astăzi numitele foi. Multimesc totudeodata inse și acelora Onorate Redactiuni, cari au binevoită a tramite mai multi numeri in urmă apelului, din pretiutele loru foi, și adeca: Onoratelor Redactiuni a "Familiei," "Ecou lui musicale," "Transilvaniei," "Curierului de Iassi," "Amicului scolei," și "Gurei Satului."

Sabiu 14 Septembre 1870.

Comitetul Reuniunei Sodalilor Români.

Invitat.

Români din comitetul Aradului, coadunându-se la o adunare generală, ce se tinește în 2 Maiu st. nou a. c. decretarea cu unanimitate: "desvoltarea custodei partide politico-năționale," și în locul aceleia indată a se înființa o alta insotire adeca:

Reuniunea politico-nățională a tuturor Românilor din acestu comitetu.

Prin acestu actu momentosu, avendu de a incălăzii existența diferitelor partide eterogene, — sperăm că și solidaritatea în afacerile noastre naționale va fi restaurată amesonatul scopului dorit!

Reuniunea acestă constituindu-se prin alegerea presedintilor și notarilor, apoi a unui comitetu statutoriu din 15 membri, și-a exprimat dorintă a că sa fie reprezentată prin o corporație din 100 de membri alegeri din sinulu ei, dintre cari apoi să se compuna comitetele particulari în diferite părți ale comitatului.

Acestu comitetu de 15, fiindu insarcinat cu combinarea unui proiect de organizare definitivă atâtă a comitetului central, cău și a celor particulari, — în siedintă sea spre acestu scopu tenua în 9, l. c. nou, și-a terminat elaboratul, și au aflatu de lipsa, a desigur terminul de convocare a unei adunări generale a acestei Reuniuni, pre 2 Octobre a. c. st. n. ce cade tocmai în diu'a premergatorie a comitetului comitatense.

Aceasta adunare generală va pune numai de cău la cale deplină organizare a Reuniunei carea între impregiurările actuali este cu atât mai neamanaveru de lipsa, cu cău evenemintele ce ni stau din nainte, de securu voru să fie aduncu tajetorie în interesele noastre cele mai vitale naționali și locali!

Trebuie dura să nisim înca de timpuriu: ca astfelui de evenimente să ne afle organizați și pregătiți spre a fi în pusețiune de a întreprinde toate măsurile necesare pentru desvoltarea unei activități energioase întru aperarea și înaintarea intereselor noastre naționali, și preste totu pentru consolidarea și întărirea trebilor noastre comune naționali din acestu comitetu!

In adunarea noastră generală, — se voru per- trăză urmatorele obiecte, și a nume:

1. Proiectul de organizare — alu comitetului de 15, — relativ la completarea comitetului compus din 100 de membri ai Reuniunei pre basa listei compuse.

2. Propunerea comitetului, referitoare la inițierea comitetelor particulari în diferite părți ale comitatului ce se voru crea din sinulu comitetului amentit in punctul precedinte.

3. Stabilirea unui Regulamentu pentru agen- dele ce cădu în sferă de activitate a siedintelor adunării generalei ai Reuniunei, și pentru cele ale comitetului; respective normarea corelațiunilor între comitetele particulari și între comitetul central, — satia de reunie.

4. Desbaterea motiunilor și altoru propunerii de sine statori, ce se voru face din partea membrilor Reuniunei, și care se voru tienă de competența adunării generalei.

Deci avendu în vedere aceste afaceri intelectuale și de mare pouderositate pentru interesele noastre comune naționali, vinu din insarcinarea comitetului, — a indică siedintă adunării generalei pre terminu mai susu despu în localitatea indatinată a Institutului clerical de aicea, la 3 ore după mediazi, la care speru: că p. t. membri ai Reuniunei nu voru pregetă a concurge și a imbratisa cu cunoșcutul loru zelu și viua interesare lucrările in- sociate noastre.

A rădu, 22 Septembre nou 1870.

Demetriu Bonciu.

vice-predintele Reuniunei politico-năționale române, din comitetul Aradului.

Concursu

Pentru ocuparea posturilor invetatoresc din protopresiteratul gr. or. Zlatna de Josu, se deschide concursu până la 24 Septembre, a. c. în urmatorele comune:

1. Buciumu Satu, împreunat cu salariu de 160 fl. v. a. cortelu și lemne,

2. Buciumu-Cierbu, cu salariu de 100 fl. v. a. cortelu și lemne,

3. Buciumu-Muntariu, cu salariu de 100 fl. v. a. cortelu și lemne,

4. Rosia de Munte, cu salariu de 120 fl. v. a. cortelu și lemne, și în-

5. Ciuruleas'a, cu salariu de 80 fl. v. a. cortelu și lemne.

Doritorii de a ocupa unul din acestea posturi, au de a-si instruă petițiile, cu documentele, a) ca sunt români de religia gr. or. b) ca au absolvit cursul pedagogic, și clerical, c) ca scu cantări bisericescă, și au portare morală exemplară.

Concursul, sunt de a se substerne subscrисul inspectoratului scolar, până la tempul mai susu prescriptu.

A rădu în 8 Septembre 1870.

Inspectoratul districtual, alu scolelor române gr. or. din protopresiteratul Zlatna de Josu.

72—1

Concursu.

Pentru ocuparea postului de invetatoriu la scolă parochială confesională din comună Trapoldu, Protopopiatul Tractului Sighișoarei gr. oriental.

Lefă invetatorescă anuală este 80 fl. v. a. Quartiru, și lemne de focu deajunsu.

Doritorii de a ocupa această stațiune au să se astea petițiile de mana loru scrise în Docu- mantele necesare pana în 10 Octombrie a. c. la acesta scaun protopopescu Tractului.

Sighișoarei 4 Septembrie 1870.

Zacharie Boiu

68—2

Protop. gr. or.

Concursu.

Devenindu stațiunea de invetatoriu în comună Cacov'a lângă Seliste se deschide concursu până la 30 Septembrie 1870 st. v. pre lângă urmatorele emoluminte :

1. Cortelul liberu corespondentiu.

2. Salariu anuală de 150 fl. v. a.

3. Lemnele trebuințose.

Dela concurrenti la acestu postu sa recere se fia de confesiunea greco-orientale, absolut pedagogu, ori teologu și cu portare morală buna.

Documentele concurrentilor sa voru astea la Eforia scolastică în Cacov'a per Secetu (postă ultima.)

Cacov'a 3 Septembre 1870 st. v.

Ioan Hanzu

Parochu.

69—3

și directoru scolaru

Edictu.

Mari'a Christea muiera lui Dumitru Mailatu ambigreco-orientali din Sasu-chizu după unu traiu reu în casatoria loru, parasindu barbatul de 8 luni de dile s'au facut pierduta de nu se scie de ia nimicu, se cîtează prin acesta ca în terminu de sișe luni dela datulu de mai josu sa se infacizeze la subscrissu scaunul protopopescu că foru matrimoniile, caci la din contra, actiunea barbatului ei și în absentă ei se va pertractă și otâră după legi.

Sighișoarei 9 Septembrie 1870.

Forul scaunului protopopescu greco-orientală. a Sighișoarei.

Zachari'a Boiu

(71—2)

protop. greco-orientală.

Edictu.

Elie Iacobu din Comuna Lazu protopresiteratul Sabesului de 11 ani și au păresit legiuță sea muere Salomia nascuta Ioanu Morariu înpreuna cu doi prunci, și umbila pribegindu din locu în locu fara a se putea sci unde se tiene, se citează prin acesta, ca pena la 9. Martiu 1871. se se infaciezie naintea forului matrimoniile subsemnatu, caci altfel și în absentă lui se va decide procesul incaminat de sociea lui în inticlesulu canoneloru să. noastre Biserici.

Din siedintia forului matrimoniile tenuu la scannulu protopres: gr. or. în Sabesiu la 27. Aug. 1870.

I. Tipeiu

Prot.

70—3

Burs'a de Vien'a.

Din 16/28 Septembre 1870.

Metalele 5%	57	30	Act. de creditu	258	50
Imprumut. nat. 5%	66	70	Argintulu	122	75
Actiile de banca	715		Gafbinulu	5	90